НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
Дніпропетровський регіональний інститут державного управління
Дніпропетровський центр розвитку місцевого самоврядування

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК З ПИТАНЬ ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

За загальною редакцією С. М. Серьогіна

U-LEAD З ЄВРОПОЮ

Дніпро
ГРАНІ
2018

УДК 352 (477)
П 69

Видання здійснено за матеріалами розробок, підготовлених за сприяння Програми «U-LEAD з Європою»

Рекомендовано до друку Вченою радою Дніпропетровського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (протокол № 09/220 від 06.12.2018 р.)

Рецензенти:
Дрешпак В. М., д-р наук з державного управління, проф.;
Антонова О. В., д-р наук з державного управління, доц.

Авторський колектив: С. Серьогін, Ю. Шаров, О. Тертишна, О. Кужман, Є. Бородін, Н. Липовська, І. Чикаренко, Т. Маматова, Т. Крушельницька, О. Кірєєва, О. Гладка, І. Мамонов, Т. Тарасенко, А. Ушакова, С. Сельдіна, А. Мужевський, А. Вівдич, А. Дишлюк, В. Дідковська, Ю. Копнінська-Петриченко, Н. Жебрик, І. Лукеря, О. Тертишний., А. Пінчук, В. Семенюк, О. Полторацький, Н. Будяк, В. Лялько, О. Псарьов, В. Візир, Т. Шебеко, О. Ісип, В. Опікун, О. Пшеничников, Т. Шаповалова, О. Лічманенко, С. Коваленко, Н. Першина, І. Богданов.

П 69 **Практичний** посібник з питань формування спроможних територіальних громад / за заг. ред. : С. М. Серьогіна. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 164 с.

ISBN 978-617-7351-36-7

Надані практичні рекомендації щодо організації та впорядкуванні діяльності об'єднаних територіальних громад. Розглянуто питання створення органів управління громадою, особливостей функціонування об'єднаної громади в нових умовах, місця і ролі голови громади в організації діяльності ефективної роботи органу місцевого самоврядування, статусу і повноважень старости як представника інтересів територіальної спільноти, основних напрямів та шляхів реалізації об'єднаними громадами завдань щодо секторального розвитку (освіти, охорони здоров'я, безпеки, надання послуг та ін.).

Для голів, заступників голів, старост об'єднаних територіальних громад, депутатів місцевих рад, інших представників органів місцевого самоврядування та громадського сектору.

УДК 352 (477)

© Колектив авторів, 2018
© ДРІДУ НАДУ, 2018
© ГРАНІ, 2018

ISBN 978-617-7351-36-7

ЗМІСТ

ВСТУП 5
РОЗДІЛ 1
ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛІ ПРОЕКТНОЇ ЗРІЛОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД 6
1.1. Сутність та становлення моделей проектної зрілості 6
1.2. Опис моделі проектної зрілості органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад 7
1.2.1. Загальна побудова моделі й характеристика рівнів зрілості 7
1.2.2. Індикатори моделі проектної зрілості ОМС 10
1.2.3. Критерії віднесення ОМС до рівнів моделі проектної зрілості 10
1.2.4. Рейтингування ОМС в межах рівня (субрівня) моделі проектної зрілості 13
1.2.5. Переваги використання моделі проектної зрілості ОМС 13
РОЗДІЛ 2
ПЛАН ДІЙ СТАРОСТИ: 12 КРОКІВ УСПІШНОГО СТАРТУ 14
2.1. Знайти своє місце: староста в системі місцевого самоврядування України 14
2.2. Визначити правові засади діяльності старости 25
2.3. Сформувати власний план дій 41
2.4. Опрацювати стратегічний підхід у діяльності старости 46
2.5. Взяти на озброєння проектний інструментарій 51
2.6. Залучитися до бюджетного процесу 60
2.7. Поліпшити надання адміністративних послуг громаді 68
2.8. Налагодити конструктивну співпрацю з громадськістю 76
2.9. Долучити громадян до бюджетної участі. Практика партисипативних бюджетів 79
2.10. Встановити корисні та продуктивні зв'язки з сусідами. Міжмуніципальне співробітництво 83
2.11. Стати лідером та створити команду 91
2.12. Створити унікальність території. Брендування 99
РОЗДІЛ 3
СТРАТЕГІЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ 105
3.1. Соціальний захист населення 105
3.2. Освіта 108
3.3. Охорона здоров'я 111
3.4. Ефективний економічний розвиток 115

3.5. Місцеві фінанси 122
3.6. Здоровий спосіб життя в громадах 125
3.7. Професійний розвиток кадрів у процесі децентралізації 130
3.8. Електронне урядування та публічні послуги 134
3.9. Цивільний захист населення та безпека життя 141
3.10. Культура. Творча громада 143
3.11. Соціальний захист дітей 145
3.12. Формування спроможних територіальних громад. Просторовий розвиток 150
ДОДАТКИ 156
Додаток А. Анкета опитування для оцінювання рівня проектної зрілості органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад 157
Додаток Б. Результати пілотного опитування та оцінювання рівня проектної зрілості органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад Дніпропетровщини 160
Додаток В. Перелік завдань і заходів Програми діяльності старости 165